

Мафхазо

КУШНИЈАР
ҲАҚИҚА
РИВОҶТ

85
№.84

МАРҲАБО

Ўғилнилар ҳақида
рубоам

1357

UZBEKISTON RESPUBLICA
OLY VA O'RTA MAXSUS TALIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI CHIRCHIQ
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

ТОШКЕНТ

«АДАБИЁТ УСЧОНЛАРИ»

2018

Акция 2019

ИМЗО

[Signature]

Ф.И.Ш *Виссариона Сарварови*
Ўзбекистон Республикаси
talim va sport vazirligida
Истадлик сўзини
bilimi va imti, dono
va turko bolalar

УЎК: 75(520)
КБК: 85.69
М 84

85.69 **Мархабо, Каримова.**
М 84 **Кўшниллар ҳақида ривоят:** М.Каримова. – Тошкент:
«Adabiyot ishqilari», 2018. – 156 б.

УЎК: 75(520)
КБК: 85.69

Эслатма:

*Китобни кўчириб чоп этиш ёки шερҳларни кўшиқ қилиш
муаллиф рухсати билан амалга оширилади.*

ISBN 978-9943-5100-7-4

© Мархабо Каримова, 2018.
© «Adabiyot ishqilari», 2018.

ВАТАН ҲАҚИДА СЎЗ

Сўритоқларда узум, новдаси кулоч-кулоч,
Айвонида ҳар баҳор бола очар қалдирғоч,
Салом бериб кирса ким, тўйиб чиқар бўлса оч,
Билолмадим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Кампирларин кўлида куйлайди урчуғиям,
Боламга, деб дон чўқир, каптар, чуғурчуғиям,
Ўғил кўрса, тўй қилар, хаттоки, чумчуғиям,
Билолмадим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Янги пишган анжирин илинар кўшнисига,
«Нон ёпинг», деб тандирин илинар кўшнисига,
Уч кун уйда бўлмаса, билинар кўшнисига,
Билолмадим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Яшаб юриши мумкин кўл, оёғу бармоқсиз,
Аммо яшай олмайди эл-юрт, уруг-аймоқсиз,
Кузатишмас меҳмонни новот, майиз, қаймоқсиз,
Билолмадим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Тўй қилиб, эл-юртига едириб, мазза қилар,
Кетаётганда, чопон кийдириб, мазза қилар,
Бу маззани лондонлик бойота қайдан билар,
Билолмадим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

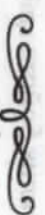
Кандай яшаб бўлади хандалаксия, ковунсия,
Эркак эркак бўлгани улоқ, кураш ўйинсия,
Бусия ҳам элман, деган сафсатани кўйинг сиз,
Билолматим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Азия қилар қайси эл биздай ота-онани,
Ён қўшниси тўй қилса, чиқмаган ҳам одамми,
Тўқис бўлмас ўзбексия инсоният олами,
Билолматим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Бешик майли, туватин кўриб пол бўлганлар бор,
Минг йил олдин ҳам бу эл эди буюк ижодкор,
Фарзандларин қонида яшар ўша иқтидор,
Билолматим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Юрт айланиб кузатсанг, бозори йўқ баққолсия,
Юришмайди чоллари, дўлти, яхтак, соқолсия,
Тилин учида ҳазил, гап гапирмас мақолсия,
Билолматим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

Балки шу эл кўксида туриб ой сочар зие,
Шундай яшаш керақдир аслида бутун дунё,
Бу элатни бошқача қилиб бўлмас, Мархабо,
Билолматим, Фарангу Африкода қанақа,
Дунё хайрон бўлса ҳам, ўзбекларда шунақа.

КАТТАЛАРГА НАСИХАТ

Ирақлаган уйларинг чанг бўлсам, сиқилма,
Рўзгорингда бир нима кам бўлсам, сиқилма,
Ташвишлардан кунда бир жанг бўлсам, сиқилма,
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Чайнаётган нонингни «боламга», деб ўласан,
Катта бўлгач, гап билан бир силтаса, сўласан,
Бино қўйма, сийлама, тўпалама, кўрасан,
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Қариганда ғалвани кўтаролмас юрагинг,
Қани ота-оналар – суянчиғинг, тиргагинг?
Ўтиб қолсанг, оғрисанг, кимга бўлар керагинг?
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Ҳамни олсанг кўнгилга, тўлиб кетаверасан,
Офтоб урган майсадай, сўлиб кетаверасан,
Юрагингни чангаллаб, ўлиб кетаверасан,
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Уйин боққанинг қолиб, боласин ҳам боқасан,
Куч-қувватинг борида ҳаммасига ёқасан,
Уйинг учун бир бора чиққаниман боққа, сан?
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Уйлантиру болангни, бўлак қилгин уйини,
Ули тортин рўзгорининг ташвишини, уйини,
Кўриб турсанг бўлгани, соғ-саломат бўйини,
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Талма қилсанг бир нонни, чимирилар қошлари,
Сенсия пишиб ейилар, ёғлиққина ошлари,
Югуришар олдинга, оғриб қолса бошлари,
Уйинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, кирга.

Эрининг топганини ўйнаб, еркан бир аёл,
Ўглининг топганини, ўйлаб, еркан бир аёл,
Бекорга айтилмаган, халқ ичида бу мақол,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Майли, тушган уйида яшнаб юрсин келинлар,
Мақтаб, алқаб, дуо қил, яйраб юрсин келинлар,
Кайнонаммас, онам, деб, сайраб юрсин келинлар,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Ялаб-юлкиган уйинг, келинларга қолодир,
Сендан кейин ким билар, не куйларга солодир,
Уйим, болам, чақам деб, олаверма хавотир,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Меҳнат қилдинг тинмадинг, етганича имконинг,
Ўзинг учун ҳам яша, ғаниматдур ҳар онинг,
Тоғларга чиқ, ҳаво ют, жон-жон ўзингни жонинг,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Ўғилларда қўш улов, сен юрасан пиеда,
Ўларидан ошмайди, моли бўлса зиёда,
Болам, болам, болам деб, нима кўрдинг дунёда?
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Ўлсанг болаларинг ҳам қабргача боради,
Айтчи, унда сен билан қайси бири қолади,
Қиёматда қай бири гуноҳингни олади?
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Кўнглинг кимни хушласа, ўша билан суҳбат қил,
Тиконларга қарама, тулга қараб роҳат қил,
Асабингни қийнама, юратингга шафқат қил,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

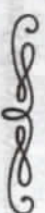
Жуфтинг учун ясаниб, эй аёл, ҳеч толмагин,
Қариликни бўйнингга асло-асло олмагин,
Ўнга боланг бўлса ҳам, эргинангдан қолмагин
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Қулар келар инжиқ чол, биров келмас ёнингга,
Шу илмиллик кампиринг оро қирар жонингга,
Шўқир қил бирга ўтган ҳар соат, ҳар онингга,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Тўрт пул топсанг ярмини кексаликка олиб қўй,
Йиниб, эски нимчангнинг чўнтагига солиб қўй,
Ҳн бола бир отани боқолмайди, билиб қўй,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Қўлинг ишда ва лекин Роббанода бўлсин дил,
Ўйибат, хасрат гапни қўй, субҳаналлоҳ айтсин тил,
Бу дунёнинг нонин еб, у дунёнинг ишин қил,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

Ўлтиштириб умрининг қолганини – борини,
М, Марҳаб, қилгайсан охиратнинг корини,
Қўлогингга қўйиб ол бу насиҳат – дорини,
Ўглинг еб, ўрга кетар, қизинг еб, қирга.

БИРОВНИНГ БОЛАСИ УЙИМДА

Тўй қилиб, келинчак туширдим,
Ўзимга ўзим иш оширдим,
Ман энди... ман энди тушундим,
Бировнинг боласи уйимда.

Бақирманг, дадаси, секин-ей,
Овозингиз бирам текин-ей,
Уйимнинг қайтига бекинай,
Бировнинг боласи уйимда.

Хаммага қиламан илтифот,
Тилимга бўламан эҳтиёт,
Кўчага чиқмасин «ахборот»,
Бировнинг боласи уйимда.

Келинлик бир келар, яйрасин,
Алпоҳим илтифот айласин,
Қозоним гўшт билан қайнасин,
Бировнинг боласи уйимда.

Сипороқ кийингин, вой, қизим,
Ибрат бўл келинга, хой, қизим,
Онаниги тушунгин, ой қизим,
Бировнинг боласи уйимда.

Ёрдам қил, сиқиб бер ўсмасин,
Бахтингни йўлини тўсмасин,
Совчига ёмонлаб кўймасин,
Бировнинг боласи уйимда.

Чимирилмасин деб қошлари,
Авайлаб шу келин пошани,
«Сиз-сиз»лаб ҳайдайман пашшани
Бировнинг боласи уйимда.

Койишар: «Эркалаб, куласан,
Келинга «майли» деб турасан...»
Бошингга тушганда биласан,
Бировнинг боласи уйимда.

Нонини куйдирса, майлига,
Идишни синдирса, майлига,
«Адвокат»ман ўша Лайлига,
Бировнинг боласи уйимда.

Болам дер, гапирсам: «Уф, бўпти»,
Билмадим, балки «куф-суф» бўпти,
Ўлим ҳам қўшилиб, жуфт бўпти,
Бировнинг боласи уйимда.

Майли, мен – қайнона, қайнамай,
Келин ҳам тек юрсин, айнамай,
Бу ҳам бир кўргилик, айланай,
Бировнинг боласи уйимда.

Меҳр-ла кўнглилар бойланар,
Қаҳр-ла юраклар лойланар,
Бир кун ўз боламга айланар,
Бировнинг боласи уйимда.

Мархабо дер: ичим қон, дўстлар,
Учрашиб турайлик, жон дўстлар,
Хасратдан юрагим қон, дўстлар,
Бировнинг боласи уйимда.

ЎҒИЛ БОЛАНГ – БИРОВНИНГ ҲАСМИ

Ўғилми қиз – бари ўз боланг,
Қизлар – меҳмон, дейишар расми,
Ўзингники асли – қиз боланг,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Ўстирасан бўлиб парвона,
Эга чиқар битта жонона,
Бу савдога бўлма хайрона,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Унутса ҳам ўз онасини,
Туғилган ҳовли – хонасини,
Унутмайди қайнонасини,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Қизинг жонин илғиниб турар
Юраклари тилиниб турар,
Меҳри кўздан биллиниб турар,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Соғинганда йиғламай куттин,
Ичкимасдан ўзингни туттин,
Кўз ёшингни «култ» этиб юттин,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Уй-рўзғори бўйнида хуржун,
Боламга дер, Худо берган кун,
Дуо қилу, чиқармагин ун,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Юрагининг устуни – ёри,
Совуққотса пўстини – ёри,
Боласига толгани, бори,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Уришсалар қози бўласан,
Ўртада тарози бўласан,
Ўлимингта рози бўласан,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Иши тушса ёнингта чопар,
Хиндистонда бўлсанг ҳам топар,
Бошқа пайт кутмагин эй, модар,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Хафа бўлсанг қойиб, тонасан,
Кечирасан, чунки онасан,
Тушун, мунча қуйиб — ёнасан,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Жанжал қилма, онамисан, бас!
Келин сенинг кундошинг эмас,
Ўғлинг энди сирдошинг эмас,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Совчилликка боришдан олдин,
Сандиққа сеп солишдан олдин,
Бир мантиққа кўникиб олгин,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Келса-ю келмаса, дуо қил,
Билса-ю билмаса, дуо қил,
Берса-ю бермаса, дуо қил,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Меҳнатларинг – Худо йўлига,
Захматларинг – Худо йўлига,
Қаратиб қўймасин қўлига,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

Келинга гапирсанг мулоким,
Ўғлинг сендан рози ҳар доим,
Бу ҳаётдир, Марҳабо ойим,
Ўғил боланг – бировнинг ҳасми.

ҚИЗИМ, ҚАЙНОНАНГ – ТИЛЛО

Қизгинамни узатдим,
Ўз уйига кузатдим,
Кетарда бир сўз айтдим:
Қизим, қайнонанг – тилло.

Аразлаб келар қизим,
Жовдираб турар кўзим,
Безиллаб туриб ўзим,
Дедим: қайнонанг – тилло.

Дер: «Қайнонам тили ўк,
Койиб, нолиб, урар дўк,
Кўнгил билан иши йўк...»
Дедим: қайнонанг – тилло.

– Кечирмас, бурни осмон,
Эрим яхши, у – ёмон
– Бекор айтибсан, нодон,
Дедим, – қайнонанг – тилло.

Икки кўлдан чиқар қарс,
Мулойим бўл, келгин паст,
«Хўп бўлади», десанг бас,
Қизим, қайнонанг – тилло.

Аرز қилиб келгандаям,
Хар нима дегандаям,
Қизим ҳақ бўлгандаям,
Дедим: қайнонанг – тилло.

Кутиб олиб ўзини,
Бошламасдан сўзини,
Бекитаман оғзини:
Қизим, қайнонанг – тилло.

Қайтиб келса, «бор», – дедим,
«Сенга уйим тор», – дедим,
«Пешона – бозор», – дедим,
Дедим: қайнонанг – тилло.

Қизгинамни аврайман,
Телефондаям сайрайман,
Уйкумдаям жаврайман:
Қизим, қайнонанг – тилло.

Чархни бузган-парраси,
Қизни бузган-онаси,
Бузмай ўлсин онаси!
Қизим, қайнонанг – тилло.

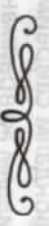
Уйини-уй бўлсин деб,
Айрилмоқни кўрмай эл,
Битта билан ўтсин, деб,
Дедим: қайнонанг – тилло.

Қиз узатиб тўйлабман,
Кутилдим, деб ўйлабман,
Бекорларни сўйлабман,
Қизим, қайнонанг – тилло.

Қизингмидур ўғлингдур
Бари юрак кўрингдур,
Тинчимаса — шўрингдур,
Қизим, қайнонанг – тилло.

Мархабохон йиглаб дер:
Юрагим қони-бу шевр,
«Тиллохон»га инсоф бер,
Қизим, қайнонанг – тилло.

Туғамайди ғавғоси,
Адо қилди савдоси,
Қиз туққаннинг жазоси
«Қизим, қайнонанг – тилло».

Қизим – темир, сиз – тиллосиз,
Биз – оми, сиз – мулпосиз,
Биз – нодон, сиз – доноси,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Қизимнинг ўзи аҳмак,
Юради сизни мактаб,
Бир кепти-да аразлаб,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Тириклик деб юрсангиз,
Уй-жойим деб турсангиз,
Нима китти урсангиз,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Рўғор хуржун бўлади,
Гоҳ камиб, гоҳ тўлади,
Хотин деган кўнади.
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

ҚУЎВИМГА ИЛТИЖО

(Қизим аразлаб келганда)

Қуёв болам – ўз болам,
Менинг қора қўз болам,
Тилимда бир сўз, болам,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Эрка болам, арслоним,
Ойим турган осмоним,
Қўлингиздадир жоним,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Йигит борми сиздай мард,
Юрати тоза, бегард,
Икки дунё кўрманг дард
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Биз – темир, сиз – тиллосиз,
Биз – оми, сиз – мулпосиз,
Биз – нодон, сиз – доноси,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Қизимнинг ўзи аҳмак,
Юради сизни мактаб,
Бир кепти-да аразлаб,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Тириклик деб юрсангиз,
Уй-жойим деб турсангиз,
Нима китти урсангиз,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Рўғор хуржун бўлади,
Гоҳ камиб, гоҳ тўлади,
Хотин деган кўнади.
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Ўзбекистон Республикаси
Миллий архивлари
АХБОРОТ-РЕГУЛЯЦИОН ХИДАМАТИ

Болам, сизда ихтиёр,
Бўлмайлик озор-бездор,
Ўртада болалар бор,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Қўп яшанг, юзга етинг,
Қиз тушурни авф этинг,
Алдаб-сулдаб обкетинг,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Ишламай ётсангиз ҳам,
Маст бўлиб қотсангиз ҳам,
Чойнакни отсангиз ҳам,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Бўлсангиз ҳам майдагап,
Юрсангиз ҳам ўнгу чап,
Мен ҳамиша сиз тараф,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Соғлигида – сизники,
Ўғлиники, қизники,
Касал бўлса – бизники,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Тахсиримсиз, хўжамсиз,
Қимматбаҳо ўлжамсиз,
Ўзим очган жўжамсиз,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

Марҳабохон, укканим
Ўнгта гулча сукканим,
Ўноҳим – қиз тукканим,
Қизим – ёмон, сиз – яхши.

МУРОСАСИЗ КЕЛИНЛАРДАН ДОД!

Онам ўлса «дод!» демаганман,
Эрим урса «дод!» демаганман,
Бир савдодан куйди жону тан,
Мурасасиз келинлардан дод!

Нима экан билмадим сирини,
Олаяди бирига-бири,
Ҳеч бўлмаса дўст эмас тили,
Мурасасиз келинлардан дод!

Чимирилиб тургани қайси,
Қовоқ солиб юргани қайси,
Боласини ургани қайси,
Мурасасиз келинлардан дод!

Бир-бирини ситталаган чоғ,
Юратимга санчилар пичоқ,
Ўғилларим бўлишди тарқоқ,
Мурасасиз келинлардан дод!

Қўнғилим тинмас бир ерга чиқиб,
Бири бирин олса-я чўқиб,
Ўшавтман безиллаб, кўрқиб,
Мурасасиз келинлардан дод!

Қанотимни қайриворишди,
Жигарларни айриворишди,
Обрўйимни лойга қоришди,
Мурасасиз келинлардан дод!